

Інструменти забезпечення економічної безпеки підприємства: сучасний погляд

АВТОРИ
ВІДОМОСТІ

Іванієнко В.В.

к.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

5591victor.vas@gmail.com

Сатушева К.В.

к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

satusheva0605@ukr.net

Анотація: Систематизовано актуальні питання формування та використання інструментів забезпечення безпеки бізнесу в сучасних умовах господарювання. Наведена класифікація інструментів забезпечення економічної безпеки бізнесу. Визначено сучасний погляд на управління безпекою підприємства та формування інструментів економічної безпеки.

Для економічної безпеки (ЕБ) підприємства важливо правильно використовувати її інструменти, а також мати гнучкість для перемикання між ними, крім того, необхідно досконально знати всі наявні інструменти та постійно розширювати свій інструментарій, що вкрай важливо у наш час – за умов сильної турбулентності економіки. Дослідженню економічної безпеки присвячено роботи таких зарубіжних вчених: Я. Арвай, Д. Блейдс, П. Гутманн, Б. Даллаго, Є. Фейг та ін. Серед вітчизняних варто назвати: В. Пономаренко, М. Кизим, І. Отенко, Т. Клебанова та інших.

Інструментарієм забезпечення економічної безпеки називається сукупність способів (інструментів), за допомогою яких можливо впливати на різні системи підприємства з метою її стабілізації та зміни певних її параметрів. Іншими словами, інструментарій економічної безпеки – це комплексний набір інструментів, які використовуються спільно для досягнення більшого ефекту в процесі забезпечення економічної безпеки. Тим часом самих інструментів безліч, що зумовлює різноманітність інструментаріїв забезпечення економічної безпеки. Для кожної окремої організації інструментарій виходить унікальним унаслідок того, що кожна організація стикається з різними загрозами, виходячи з особливостей сфери діяльності та масштабів виробництва.

Щоб визначити інструменти забезпечення економічної безпеки підприємства представляється доцільним визначитися з її функціональними складовими, оскільки інструменти забезпечення ЕБ багато в чому залежать від її складових. З погляду автора економічну безпеку доцільно розділяти на такі функціональні складові, як: організаційну, управлінську, фінансову, кадрову, техніко-технологічну, правову, інформаційну, екологічну, логістичну, інвестиційну, силову. Як інструменти забезпечення економічної безпеки, з погляду автора, доцільно розглядати

такі: фінансовий аналіз, моніторинг показників фінансової стійкості бізнесу, експрес-діагностика; проведення співбесіди, перевірка співробітників, аналіз характеристик персоналу, спостереження за кліматом у колективі; управлінський облік, порівняння поточних показників із попередніми, перевірка обладнання на придатність, перевірка строку корисного використання; система перевірки цілісності жорстких дисків; система перевірки входу в систему; система використання програм на персональному комп'ютері; збір інформації та її резервне копіювання; моніторинг показників тієї чи іншої сфери діяльності як за окремими, так і за інтегральними показниками; контроль, включаючи контроль контенту, що надходив. Таким чином, можна зробити висновок, що інструментарій забезпечення економічної безпеки досить великий і досить різноманітний.

Поряд із загально прийнятими інструментами забезпечення економічної безпеки підприємства, які передбачають ряд методів управління ризиками, здійснення фінансового та технічного захисту підприємства в сучасних умовах варто використовувати також диференційований інструментарій, який використовується на основі всебічного аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища діяльності підприємства [1].

З погляду автора в основі зміцнення економічної безпеки підприємництва закладено інструментарій, або механізм зміцнення економічної безпеки підприємництва, що являє собою складний динамічний структурно-функціональний комплекс взаємопов'язаних елементів. За внутрішньою будовою він складається з методів, важелів, інструментів, а з іншого, виконує низку функцій профілактичного захисту, активних дій та розвитку залежно від реального поточної ситуації. Обґрунтовано, що дія механізму зміцнення економічної безпеки сектору міжнародного підприємництва проявляється через проведення комплексу заходів правового, інформаційно-аналітичного, фінансово-економічного та організаційно-управлінського характеру.

Література

-
1. Ткачук Ю. Г. Інструментарій забезпечення економічної безпеки підприємства. Економічний простір. 2022. № 178. С. 55-59.
URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1069>.

URL: <https://mpsesm.hneu.edu.ua/book/2025/pages/sections/section03/page1361.html>